

Alvilági portya

„A nevem: zsernyák, kiber, zsaru, varga...”

7-55

A BRFK Bűnüldözési Osztálya munkatársainak ajánlom

HÉT-ÖTVENÖT HÉT-ÖTVENÖT JELENTKEZZ
HÉT-ÖTVENÖT HÉT-ÖTVENÖT VESZÉLY
HÉT-ÖTVENÖT FEGYVERT HASZNÁL A TETTES
HÉT-ÖTVENÖT NYUGTÁZD A HÍRT BESZÉLJ
HÉT-ÖTVENÖT: csak ez leszek ma éjjel,
HÉT-ÖTVENÖT! A rádió recseg,
s míg új parancsot nem szörtyög az éter:
hozzátok így kötődöm, emberek.
Jöttök velem.

A kocsi ablakából
látlak iramló, szép combú leány:
átfutsz az utcán, melled úgy ficáncol,
hogym futni hagynám érte valahány
prezli-vagányt, a markecost, a srenkert
(daráidózhatna sok lélek-topis...)
HÉT-ÖTVENÖT! – a Rend vagyok, kirendelt
védőtök: védem találgatók is;
mert szállodába – sajna – nem mehettek:
a zöldbe szólít végül véretek,
komoly kedvesed majd a fübe fektet
vigyázok rátok – ölelkezzetek
HÉT-ÖTVENÖT HÉT-ÖTVENÖT JELENTKEZZ
HÉT-ÖTVENÖT HÉT-ÖTVENÖT VESZÉLY
HÉT-ÖTVENÖT FEGYVERT HASZNÁL A TETTES
HÉT-ÖTVENÖT NYUGTÁZD A HÍRT BESZÉLJ
Jöttök velem.

Amott színházra várnak,
itt modern filmet kínáló plakát;
tömeg feszül a primőr sztriptíz-bárnak,
hol félig-kész test kelletti magát.
A szolid család nyugovóra ágyaz,
míg kora-esti részeg ricsajok
feleselnek, s ha érdesebb a válasz:
kacarásznak a kóbor kis csajok.
Jöttök velem.

Ha köztetek csavargok,
gyalog-portyán – nem nyújthat ennyi szint

az utca, presszó, bár, hisz az acsargók
látomra újra emberek megint:
a szajha szúzi kis pipire vált át,
a stricije: megkésett trubadúr;
a „meleg”: szelíd atya, s hogyha bántják
„festett fiá”-t – erkölcséért vadul
HÉT-ÖTVENÖT HÉT-ÖTVENÖT JELENTKEZZ
HÉT-ÖTVENÖT HÉT-ÖTVENÖT VESZÉLY
HÉT-ÖTVENÖT FEGYVERT HASZNÁL A TETTES
HÉT-ÖTVENÖT NYUGTÁZD A HÍRT BESZÉLJ
A nevem: zsernyák, kiber, zсарu, varga,
– az alvilági zsargon így becéz –
nevem: a csendes éjszakák nyugalma,
nevem féli a burjánzó penész;
és nevem után rikoltoz a sértett,
s ha semmi vész, az anyám istenit
tisztelteti – pusztán a divat végett –
nevemre gyártja hülye vicceit.
Nevem: ó, hányszor sziszifuszi munkát
jelez: százágú, szőröző, konok
vizsgálatot: – vad bűnözők lebuktat;
nevem – egyszóval – biztonságotok.
S nevem: – hajaj, az elfajult vagánynak
kedves szülője nehogy fej legyen:
mert kölykéért a vadállat is támad,
harcol – de nekem is van gyermekem.
HÉT-ÖTVENÖT HÉT-ÖTVENÖT JELENTKEZZ
HÉT-ÖTVENÖT HÉT-ÖTVENÖT VESZÉLY
HÉT-ÖTVENÖT FEGYVERT HASZNÁL A TETTES
HÉT-ÖTVENÖT NYUGTÁZD A HÍRT BESZÉLJ
Veszély – beszélj! – Szép melle volt a lánynak,
kísérje őt az örök szerelem,
mint én kísérem be a banditámat,
kit megnevelt a börtön-egyetem;
ki kis balhékkal lendült föl a pályán,
s most azt tudom... csak azt, hogy végül: ölt!
FEGYVERT HASZNÁL – te szent Belügy, mi vár rám?:
megkönnyebbülne, ki eddig gyűlölt,
s hiszem, halálomat szívükre vennék,
akiket futni hagytam, a kevés...
Az Óberhé saját halottja lennék:
koszorúk, sortűz, előléptetés
HÉT-ÖTVENÖT HÉT-ÖTVENÖT JELENTKEZZ
HÉT-ÖTVENÖT HÉT-ÖTVENÖT VESZÉLY
HÉT-ÖTVENÖT FEGYVERT HASZNÁL A TETTES
HÉT-ÖTVENÖT NYUGTÁZD A HÍRT BESZÉLJ
Csúszik a fék. Sajog a fejem, lüktet
az orromban egy bolond pattanás.
Most erősítsük meg „hősi” szívünket...
Kimászni... a derekam! – itt a ház!

Csengő. Szabályzat-sasszé: oldalt lépni!...

Letartóztatni – ez a feladat.

Hónalj-táska: – üres! Az isten érti!:

a „jézuska” a fiókban maradt!...

HÉT-ÖTVENÖT HÉT-ÖTVENÖT JELENTKEZZ

HÉT-ÖTVENÖT HÉT-ÖTVENÖT VESZÉLY

HÉT-ÖTVENÖT FEGYVERT HASZN

Nyugi... már nincs veszély!

– Bilincs kattan. Ez hát a legveszettebb?

Itt vacog, s nyüszít, mint a megveszett eb.

Sajnálom is? – a fene tudja már...

Míg ti pihentek, mulattok, szerettek:

– harmadik műszak – rám új munka vár.

A fejem fáj. Viszi-e majd a balhét?

Miért oltott ki emberéletem?

– Úgy érzem, hátam szinte merő tajték.

Talán féltem. De ti ne féljetek!

(1968)

A HANDS UP!-GALERI BALLADÁJA

Kassa buli, haláli-jó buli:

hülye krapek, aki nem érti *eztet*;

ha összejön a *Hands Up!*-galeri,

hát megkeverjük Pestet.

Egy-két tragacs, mit elkötöttünk olykor,
vagy megmotoztunk egy öreg szatyort,
vagy megnéztük: éjjel hogy fest belülről
egy klassz üzlet, – ez nekünk tiszta sport.

Dohány kellett a kollektív piához,
megszereztük, ezt nem csinálja más...

És múltból dumál lyukat a hasamba,
s agitálna fater, a vén gyagyás...

Kassa buli, haláli-jó buli:

hülye krapek, aki nem érti *eztet*;

ha összejön a *Hands Up!*-galeri,

hát megkeverjük Pestet.

Főnökünk – az gógyis srác, három évig

kint járt: mert „jól állt” néki a gitár; –

ha velünk van, menők vagyunk, erősek,

mint *Jack Sheridan*, a lasszó-király.
– A prérin, hogyha elkaptunk egy szoknyát,
a bungalowba húztuk, és fehér
husikájáról letéptük a rongyot,
és – adjad neki, ami belefér!
körülfogtuk a feltálat pipit:
Hajrá, Barbár! – a Főnök jön elébb! –
S míg *enyelegtek*, nagyokat röhögtünk:
verdesett a csaj, akár egy veréb...

Kassa buli, haláli-jó buli:
hülye krapek, aki nem érti *eztet*;
ha összejön a *Hands Up!*-galeri,
hát megkeverjük Pestet.

Majd házaspárt hozott nekünk a gólya;
amíg a nejjel játszottunk, kegyes,
úri szívvel megengedtük a férjnek:
nézze!! – s üvöltött, mint kilenc jeges,
oltári volt, hogy üvöltött a pók, bár
megmasszíroztuk többször a fejit...
S kajakos zsaruk jöttek ránk vagy húszan,
és elkapták a *Hands Up!*-galerit...

Kassa buli, haláli-jó buli:
ennyi miatt a törvény sitkót mért szab?
– Bemajrészott a jó fiad, fater;
faggyúzd meg, ne legyen semmi hézag!

S A KÖLTŐ SZÓL:

*Nos, nézzétek meg őket,
a nagymenőket,
itt az alkalom!
A rács mögött a galeri
csak néhány
berezelt,
szánalmas,
kan-majom.*

(1963)

ORDÍTS, HOGY ÉBREDEZZENEK!

Gerendai Ferencnek

Részlet a jegyzőkönyvi vallomásból:
*...A balhé alatt Kajla, akit Pondrának is csúfolunk,
elvette karórájukat... azután a fiú nyakának nyomta*

feszíti szét a combjait...

SIKOLTS!

kicsi madonna-arcú

SIKOLTS!

SIKOLTS!

hogy tépje fel

sikolyod a pöffeteg-várost

SIKOLTS!

fölötted térdepel,

ruhád cibálja, gyufalángnál

bámulja rángó testedet –

SIKOLTS!

SIKOLTS!

hogy döggé váljon

a tizenhárom megveszett.

SIKOLTS!

hogy vesse szét a hangod

a közöny kővé vált falát

SIKOLTS!

SIKOLTS!

dermedjenek meg

a pondrót nevelő anyák

SIKOLTS!

kicsi húgom

SIKOLTOZZ!

– de nem: csak némán hánytorg:

rémült szemét a fű takarja,

ölét a kígyózó MOCSOK!

A SZÉTFESZÜLT MADONNA-ARCÚT!

A SZÉTFESZÜLT MADONNA-ARCÚT!

TIZENHÁROM SUNYI VADÁLLAT!

TIZENHÁROM ISZONYÚ ÁLLAT!

SIKOLTS KICSI RÉMÜLT-SZEMŰ!

SIKOLTS KICSI – – – – –

(1968)

DADOGOS ETA BALLADÁJA

Két üzlet közt hallgassatok meg:

ügyeletes erkölcsi-tiszták,

leleplezett perverz sumákok,

felkent-erkölcsű zsurnaliszták;

palijai, kik fizettétek

s most a mocsokról prédikáltok;

menő stricik az Ibolyában,
és ti: Rákóczi téri lányok,
ti: Méry, Maca, Baba, Csirke,
meleg-márik, s lerobbant cápák;
két fuvar közt figyeljetek rám:
Dadogós Etát hazavágták!
– Nem ismerhettétek a sorsát:
fáslizott szívű volt, akár ti,
kis buta tyúk a zürzavarban,
életregénye sem haláli...
Malteroslányként kezdte ő is.
A segéd úr – ahogy már szokta –
a vakolandó középület
rücskös tövén gerincre dobta.
Miután légy esett a tejbe,
„megjött az esze”, ez nagy érdem:
belépett kobra-büvölőnek
közétek, a Rákóczi téren.

Hogy miért tette, nem is kérdem,
hisz megszokott illúzió:
nálunk nincs, oóh, nincs,
nálunk nincs prostitúció!

A gyönyört két kilóért mérte.
Ám, ha sóher volt (mint a költő):
kapualjakban húszasért is
báván kukára könyökölt ő.
Anyjáért, leánygyermekéért
örülten hajtott a dohányra;
s mert Pléhkrisztus, a mügli-bakter
lépten-nyomon elkapdoválta:
naponta átrázva a törvényt,
sunnyin vigyorgó hódolóit
kégli helyett szabadba vitte –
plébánostól lábapolóig.
Kopott szatyort lóbázva grasszált,
várva leszólító dumára,
körülte villódzott a város
öröme és szomorúsága.
Csipás neon, harsány plakátok:
Sztriptíz, Vietnam, Atom, Béke,
fehér karmantyús fakabátok
szirénázó, motoros éke,
film, könyv, újság – nem érdekelte.
Csak riszált, hogy kedvet fakasszon:
taxi-hegyoldal-taxi s újra
araszolt a körúti placcon...
Hogy csúnya volt? Ne válogasson
uram! Fő az illúzió:
nálunk nincs, oóh, nincs,

nálunk nincs prostitúció!

Hat-nyolc fuvart csinált naponta,
– ha volt ürge – bírta a vágát.
Mikor a nemi-nyomoroncok
a remegésig lestrapálták,
közfürdőbe tért megpihenni;
s gőz-gomolyban fuldokló fények
alatt álmodva: aranyórát,
zongorát vett a gyermekének.
Pusztíthatatlan! – hitte olykor.
„Erő a testben – pénz a bankban!”
Néha mellőzött, vén bigékkal
dajdajt csapott a Jófalat-ban!
...Ma is ingázna: oda-vissza
ingázna eme időtlenség,
ingázna – de megállította
egy éjszaka a végső vendég.
Dadogós Etát zöldbe hívta,
háromszázat sűgött fülébe.
Ő gyanútlanul, ősi pózban
ereszkedett a domb fűvére.
A pénz, a pénz, a PÉNZ! – csak állta
kanok megszokott motozását:
a pénz... a pénz... a – ÉS PÉNZÉÉRT
ZÚZTÁK PÉPPÉ A KOPONYÁJÁT!
A polgár eltáthatja száját,
hisz megszokott illúzió:
nálunk nincs, oóh nincs!...
Nálunk nincs prostitúció?!

Intelem az utánpótláshoz:

Amíg Ő – túl a földi spuron –
a csillag-neonos Tejúton
strichel: tovább szédít e „pálya”;
kis csajok, kiknél ez a végcél:
gondoljatok az első pénznél
– úgy ám – a Dadogós Etára!

(1968)

A KÖLYÖKÉRT

Lásd: az össznépi tévémackó
ezeregyszer ágyába mászik.

Becsukja önmagát az ember.
Párnázott közönyén a másik
dörömbölhet: magába zártan
sunnyít, tűnő idillbe fullad;
kívülrekesztve mások gondját,
szidott jelent, feledett múltat.
S míg filmre-szabott banditákért
szurkol emésztve – féltve őrzött,
libaként hizlalt csemetéjét
altatják új típusú nőrszök.
(A gyermek álmában mezítláb
futkározik s talán utálja
a háztól-házig Chevroletet;
kacagva száll sárga tujára,
magát fülig bemaszatolja,
undorral gondol a nagyokra.)
Krimet nézve szellent a polgár,
s illúziói transzparens
recsegve törik darabokra.
Intézetből szökik a csitri,
kocsit áhít éretlen teste:
az úrvezető vigyorogva,
készségesen szállítja Pestre!
Tizennégy éves. Negyven évnyi
fásultsággal kuncogva várja
az üzletet: a kopasz ürge
milyen sóderral tér a tárgyra.
Tizennégy éves. Ötvenedszer
szökik, segítik visszatértét
ötvenedszer. Az okos felnőtt
szuszogva tapogatja térdét.
S míg zsenge mellét markolásszák,
a koci ülésén az árva
rágógumit és cigit áhít,
és arra gondol, arra gondol:
FOGOTT-E ÚJ PALIT MAMÁJA!
És az össznépi tévémackó
ki tudja, hányszor, ágyba mászik.
Tévé előtt horkol a polgár,
s nem tudja: gyermek éjszakázik,
csavarog vagy bandában kószál.
Pincékben alszanak vagy lopnak,
vagy lelkük kedves szóért szűkül:
**ENGEM A FELNŐTTEK
SZERETNEK,
CSAK APÁM ÚJABB CSAJA
GYŰLÖL!**

Virágot árulnak s forintért
letörlik szégyenlős cipődet,

A pincér is forintra gondol,
míg únottan átlépi őket.
ENGEM A FELNÓTTEK
SZERETNEK –
a felnőtt is forintra gondol:
a link dohányra. – KIS CSALÁDOM
OTTHON SZUNYÁL, CSAK
EGYSZER ÉLÜNK!
S igazi „magyar úrként” tombol.
ENGEM A FELNÓTTEK
SZERETNEK!

Szeretik-é a Tetováltat,
kinek mellén „Fradi” a jelszó,
s csenevész hátán cowboy vágat;
jobb öklén: „Üss!” a tetoválás,
– szegénykém, tizenhárom éves –
sovány bal karján: „Bűn az élet”,
hasán tussal kiverve: „Éhes”.
Hasán túvel kiverve: éhes! –
meghallod-é idilli társam,
derűs atya: a Tetoválték
tizen tipródnak egy szobában!
Meghallod-é büszke családfő,
amíg titkolt nőddel cicázol:
VESZÉLYRE KERÜLHET
A MEGHITT
ÍGY VAN-ÍGY LESZ CSALÁDI
JÁSZOL!

Szólok hát, az EGÉSZÉRT szólok,
rossz példákön el nem időzöm,
hisz szép az újkori gyerekkor,
jóízü örömeit őrzöm.
Szólok hát – mert a srácot félttem:
ne legyen „jövönk szemefénye”
dolláros mukik matracává,
kivénhedt buzik csemegéje!
Szólok hát – mert a jövőt félttem:
hülyék példája, hogy ne tessék
követendőnek – és a gyermek
szülők által se fertőztessék!
EMBER legyen, ne VAD, ki végül
„gondviselőjét” hazavágja!
Szóljon, pereljen hát a példa,
a kölyökért: ne merüljék a
NEM-HIVATALOS alvilágba!

(1970)

VAGÁNY-ORATÓRIUM

1

Lehet még részed
neked is a sittben:
a Fekete Falakat,
a Fekete falakat
köréd bűvöli a
Bíró-Isten!
Lehet még részed a sittben.
Lehet még részed
fokhagyma-ülepű,
bimbó ölü
pici csaj a parkban;
te kósza, te csövező,
retkesnyakú, ordenáré
galerikat követő –
síró-rívó, ha baj van.
Partiba dobtak?
húha, de irtó
klassz buli ez, te kis
anyaszomorító!
Ami ma csak játék,
haveri ajándék
a jóllakásig,
mi lesz, ha rájössz:
pénzt is adnak
érte a bácsik,
míg éjjelente
aggódó anyukád
falra mászik?

2

Mászik a vén lány, mászik az ágyra:
hetente újabb „bácsika” várja,
hetente újabb apuka-féle:
csokival tömnék „utódnak” nézve.
Nyikorgó sötét – sohase halljam.
Itt vagyok itthon, itt csak a parkban.
Mamája vagyok itt a fejeknek.
Partiba dobtak? – viszont szeretnek!

3

Lehet még részed
neked is a sittben:
a Fekete Falakat,
a Fekete Falakat
köréd bűvöli a
Bíró-Isten!
Lehet még részed a sittben.
Lehet még részed
fürtös kobakú,
pocsék szájú,
röhejes heccek
suhanca a téren;
hol az ököl
s nem az ész, –
hol az ököl
tündököl
a zilált-szívű
gyülevész
kamaszok közt,
akik előtt
a hirig az érdem.
Lehetsz te, szédült
– szülőt, otthont rühellő –
csitri lányok,
idétlenkedő
korcs vagányok
bálványa, prince...
Csodálatuk hízeleg?
Bűneidet szaporázva
kis garázda,
rád szállnak a
kiberek,
s vágnak a sittre!
Nem mentséged a gitár:
két betörés
öt erőszak –
a kóter megagitál.

4

Pipik, ti kis minis dögök,
szeretnék ötletekbe fűlni,
mikor a bassz-gitár hörög,
vonyít – jaj, hogy meg kell vadulni!
Pipik, ti kis minis dögök:
üvöltésünk mennyei dallam!
Pipik, ti kis minis dögök:

merő parázs a farmer rajtam!
Pipik, ti kis minis dögök:
ki jön velem dugni a padra?
Hogy erre zsarú sündörög?
nagy pofáját a kis kacsóm,
a bokszerelem csipkésre szabja!

5

Lehet még részed
neked is a síttnben:
a Fekete Falakat,
a Fekete Falakat
köréd bűvöli a
Bíró-Isten!
Lehet még részed a síttnben.
Lehet még részed
menő papa elfajzott
dili csemetéje,
modern cselédek
mérge,
istenverése;
kubikos nagyapád
elpilledt vére...
Orgia-kégli a
papa palotája?
Mozgalmi daccal
mászol a lányra.
Éljen a
éljen a
éljen a
flancot imádó
kis proli lányok
szűztelenítő
bálja!

6

Zsugázni kezd a lédi,
s szintúgy a dzsentlemen.
Óh, földi avagy égi
szerencse, légy velem!
Mert itt, ha rossz a kártyád:
pucér maradsz, balek;
a vesztes a ruháját
pénzért válthatja meg.
Nos, kis csibém, ne cidrizz!
Vetközve klassz a nő;

ha nem ízlik a sztriptíz:
a pia-kassza nő!
Hát vetkőzz vagy fizess!
A blúzért bedobsz egy ötöst,
a szoknya egy tízes.
– Hölgyem, ma hogy felöltözött! –
A kombiné? – ha van, te drága,
csupán tizenöt ficcs az ára!
Dobd a ruhát vagy add a lóvét:
egy harmincast a melltartóért!
Vetkőzz vagy fizess!
A társaság kegyes:
de
a nadrág,
a nadrág,
a végső tét: a nadrág
egy ötvenes!
– S vetkőzni kezd a lédi,
bámul a dzsentlemen,
míg így dúdol: te égi
szerencse, légy velem!
Jó a kártyám s a sztriptíz,
s a pia-kassza nő!
Hát kis csibém, ne cidrizz!
Pucéron klassz a nő!

7

Lehet még részed
neked is a sittben:
a Fekete Falakat,
a Fekete Falakat
köréd bűvöli a
Bíró-Isten!
Lehet még részed a sittben.
Lehet még részetek
riadt kis zsebesek,
prostituáltak;
lehet még részetek
sunyi kis tolvajok,
banditának
tetovált kamaszok,
suta srácok:
amíg fejetekben
apák bűne,
sumáksága kavarog,
ti a dohányra,
könnyű kalandra vágytok.
Lehet még részetek

hazai piti hippszterek,
milliomos csemeték
koszlóger viseletének
majmolói...
Hát mindegy az eredet,
csak ne kelljen, gyerekek,
melózni?!
Bogyuta hippí,
mi a hézag?
hogya zsíros, loboncos
hajadba vágtak?
Míg nyugati haverod
szendén virágot adott
a zsarunak –
te a Liszt Ferenc téren
szájon vágta!

8

Mint aki torkig eltelt már a jóval,
és célja sincs, csupán csak ellötyög;
és nem érdekli semmi, sem sóhaj,
sem bánatok, sem kapott örömök.
Így vagyok, így – és akármerre járok,
sok ürge ismert: jött és ment tova;
de köztük én – mint bélpoklos zarándok –
igaz barátot nem leltem soha.
Mert minden mindegy:
köpök a világra,
ha egy-két árva
havernak ez erény.
Magányomnál csak unalmam nagyobb:
Egyedül vagyok!
– Jaj! –
Egyedül vagyok!
Meztelenül a Semmi tenyerén.
A kis csajoktól, akikért vadultam
– és ők is expressz szerettek belém –
ha mást nem: úgy unott közönyt tanultam,
és emléküik sem maradt az enyém.
Így szerelmem sincs. Félek a magánytól;
de keresem – s amikor rám talál:
hogya menekülnék – én, kései bátor,
s bús szívemen is nő a körszakáll.
Mert minden mindegy:
köpök a világra,
ha egy-két árva
havernak ez erény.
Magányomnál csak unalmam nagyobb.

Egyedül vagyok!
– Jaj! –
Egyedül vagyok!
Meztelenül a Semmi tenyerén.

9

Nyissátok meg a börtönkapukat,
a függőleges fekete száját!
Csak a hangunk kér kibocsátást:
tettünkre – tudjuk –
nincs bocsánat.
Nyissátok meg a börtönkapukat!
Álszent szülők,
dagadt polgárok,
jertek bámulni,
rátok várunk,
tiszteletetekre
sorba állunk!
Ha kell, csak rátok
röhögünk,
ha kell, a szemünkből
könny szivárogo.
Ime az Órtorony int,
a börtön mutatóujja:
s mi levett sityakkal
újra meg újra
köszönünk rátok:
JÓ-NA-POT-KÍ-VÁ-NOK!
JÓ-NA-POT-KÍ-VÁ-NOK!
Gyere csak, apám,
piások gyöngye,
hozhatod a szíjat:
nem üthetek vissza;
gyere csak, anyám,
te öreg kurva!
Hozd el a stricid is,
ő minden bűntől tiszta.
– Gyertek csak, apák,
akiket soha nem ismertünk.
Jöjjetek, anyák,
akiket szintén nem ismertünk!
Gyertek csak, anyák,
akik visítva nyomtatok
minket a fényre,
s hagytatok
lelenc-kenyérre:
hi-hi-hi, a kancsal
násznak vége!

– Hogy bong a börtönfolyosó!
Mi kongó szívvel,
levett sityakkal
vigyorgunk rátok:
JÓ-NA-POT-KÍ-VÁ-NOK!
JÓ-NA-POT-KÍ-VÁ-NOK!

10

Szikár csúcsát az égbe fúrva
int a börtön mutatójára,
s a nyomsáv-tabu karéjába zárva
nyílik a drótháló, a zárka;
s a nevelni-kész-gonddal őrzött,
szögesdrót-koszorús falak közt
felsorakoznak a nyelősök.
Jönnek a kampós-drót nyelők,
jönnek a bicskákat nyelők,
jönnek a szögeket nyelők,
jönnek az ollókat nyelők,
a henger-pakolást nyelők,
a márka-biléta nyelők,
a kanál, villa, kulcs nyelők!
Jönnek iszonyú nagy magányban,
zárt falak közt – magukba zártan,
gyomruk fölött százlábú féreg:
kígyózva kérdő forradás van.
Hisz ők a mindent lenyelők,
így lopnak nyugalmat, erőt,
így elszakad a börtön-póráz;
anya helyett dajkájuk kórház.
Óh, kedves, meleg, jó szavak:
– homlokukon egy hús tenyér –
„Kis csibész, hogy érzed magad?”
– De jön a többi,
jön a gyilkos,
a perverz, tolvaj,
kósza csaj,
jön a strici,
a beteg szajha,
a garázda, s mind
szót akar,
a betörő, a kis cigánylány,
zsebes, markecos,
nagymenő,
jön a Falábú,
jön a koraérett
ringyó, a csecsemő-ölő.
Jön a fekete

rácsok népe,
sivár, könnyes,
röhögő arcok...

Mit akartok?

11

A balhé volt az örömünk,
holnap talán embert ölünk,
most csak csudát akartunk!
Rozsdás csíkok az ablakon,
csíkká tépett Nap a falon.
Csíkos göncökben bütykölünk:
csíkos ruhákat varrunk!

12

Csissz-kopp... csissz-kopp: dökög a falábú.
Csissz-kopp... csissz-kopp: közeleg a késes.
Csissz-kopp... csissz-kopp: a vigyora bárgyú!
Csissz-kopp... csissz-kopp: a bökője véres!
Csissz-kopp... csissz-kopp: pofa be, te prézli!
Csissz-kopp... csissz-kopp: sumákol a horda.
Csissz-kopp... csissz-kopp: úgy lehet itt élni:
Falábú a herceg – a többi: szolga.

13

Futtattam öt csajt, büvtökös
lúbnnyák voltak, de úgy biz ám,
és köztük volt egy vén, vörös
– intelligencsen – kurtizán.
Menő voltam, nagy májer, én,
a fronsi dőlt, s ha nem, mi baj:
tíz dugásból a tíz enyém –:
császár voltam a snóblival.
Öt csaj és grófi szerelés,
jó markec – nem adtam alább.
Késem mellett, ha nagy a vész:
jó bunyó fegyver a faláb...
De a vöröst a kiberek
füzték, s köpött a vén bige...
Rohadt zsernyák, ha kimegyek:
felülsz a felhők szélire!

14

A balhé minden örömünk,
holnap talán embert ölünk,
most csak csudát akartunk!
Rozsdás csíkok az ablakon,
csíkká tépett Nap a falon.
Csíkos göncökben bütykölünk:
csíkos ruhákat varrunk!

15

Egy pörgő, gigászi korong
forog velünk, forog, forog:
a társadalom korongja;
ki elvesztette hitelét,
erejét, konok gyökerét,
a kegyetlen tömör kerék
a szélekre kidobja.
S hiába védik peremét
rácsok, őrtorony-ujjak:
vonzásából a gyengék
kihullnak...

16

Gyilkosságért ítélték el.
De miért, ma is kérdem.
Különben én lennék halott.
– Gyáva vagyok én, kérem!
Otthon vár négyéves fiam,
s tanárnő feleségem.
Várnak... de vajon várnak-é?
– Gyáva vagyok én, kérem!
A község egyik nagy feje
– a haverság nevében –
hamis tanújául hívott.
– Gyáva vagyok én, kérem!
Lecsukták. Nem lettem tanú.
Már nem tudom, ez érdem?
Kiszabadulva: üldözött!
– Gyáva vagyok én, kérem!
Megüzente, hogy kicsinál,
– a durvaságot félem –
s kerültem, mint a vérbajost...
– Gyáva vagyok én, kérem!
Kerültem, s mindig megtalált,
s – torokszorító szégyen –:

ha találkoztunk: megütött...
– Gyáva vagyok én, kérem!
Kerültem! S akkor este, a
kocsmá előtti téren
mások előtt sárba tiport!
– Gyáva vagyok én, kérem!
Menekültem, de utolért,
sírtam előtte térden,
földhöz vert, fejembe rúgott
– gyáva vagyok én, kérem –
menekültem, nem segített
senki! Már folyt a vérem!
Mindig utolért s taposott
– gyáva vagyok én, kérem –
mocskos lett ünneplő ruhám!
Ujjait ma is érzem
nyakamon! Hisz fojtogatott!
– Gyáva vagyok én, kérem!
A szemüvegem eltörött!...
S akkor... akkor a késem,
a bicskám... jaj!... kezemben volt
– gyáva vagyok én, kérem!!! –
s akkor... megszúrtam a fejét,
hogyan recsegett a csontja!
vertem! vertem bele a kést!
vertem a gyilkosomba!

Megöltem.

Szóljon, jó uram,
a – család érdekében!
Gyilkos vagyok! Gyilkos vagyok? –
Gyáva vagyok én, kérem!

17

Egy pörgő, gigászi korong
forog velünk, forog, forog:
a társadalom korongja;
ki elvesztette hitelét,
erejét, konok gyökerét,
e kegyetlen tömör kerék
a szélekre kidobja.
S hiába védik peremét
rácsok, őrtorony-ujjak:
vonzásából a gyengék
kihullnak...

18

És jönnek, jönnek,
levett sityakkal
sírva-röhögve köszönnek.
Jön a fekete
rácok népe:
sivár, könnyes
és sunyi arcok...

Mit akartok?

19

Azt mondják, hímringyó vagyok.
Tanuljatok!
A föld alatti műszerfal előtt
skubiztuk egymás édesgyökerét.
Remegve aztán elment a hajó.
Hancúr-lécünkéből édes lövedék.
Számunkra megszűnt a durva világ,
a gyűlöletes faji fegyelem;
alma a cafka, cápa, csaj – maradt
a meleghez illő szerelem.
Hárman voltunk, már tiszta pista volt
a vén buzi, a Pelenkás Valag;
de nyista szajré, nem vitt kéglire;
mert zсарu volt a harmadik alak!

20

Hátrább vizeldék kis koszos vagánya.
A szakma fennkölt méltósága hol van?
Ízlés kell ehhez, báj és finom elme:
én egy esperes szeretője voltam.
Mint az istenke angyala, úgy éltem
kacarászva a vén csuhás szerelmén.
Azt nyögte: művelt szerető az álma,
s csidázás közben pallérozta elmém.
És mielőtt a szerzetesi ágyra
döntött: szent fohászt rebegett az éghez;
az angyalok is kétneműek – bűgta,
s bocsánatért könyörgött istenéhez.
Tizennyolc évem szent tüzét bedobva
bepörgettem a széplelkű keresztényt.
S mert buzgalmamért áldást adott, s pénzt nem:
kölsön vettem volt gyémántos keresztjét.

21

És jönnek, jönnek,
levetett sityakkal
sírva-röhögve köszönnek.
Jön a fekete
rácsok népe:
sivár, könnyes
és sunyi arcok...

Mit akartok?

22

Semmit!
Semmit!
Semmit!
Dögöljete meg!
Tört-üveget nyeltem!
Bá-bá-bá!
Nini, kigúvadt
szemmel meredtek.
Vesszete meg!
Jaj, engem eddig
sosem szerettek.
Éljetek csak, rohadékok,
a párnázott világban!
Testvérem nem tudom, hány van.
Az anyám kurva.
Apámat
négyéves szemem előtt
a fia leszúrta.
A lelenc volt a
szülői házam.
Barátnőim, most
merre jártok?
– Az az izgi, izzasztó játék –
emlékszem rátok.
Játszottunk párosan
minden este
más-más ágyban...
Hé, te mit írsz ott?
Ez a szigorított.
Tört-üveget nyeltem...
Erős csaj vagyok;
három smazzert
a földhöz vertem...!
Na, mi kell?
Szemezek a küblivel,

visítok! a falhoz
verem a széket:
a dagadt smasszer
rágja a kulcsot,
a pipától szétmegy...
– Halálfej a kezemen? –
a didkómon szív van,
bele verve: SZERELEM!
Balek-madárka,
nem ez a bomba:
látnád csak az ágyékomra
mi van tetoválva!
Úgyis meghalok egyszer!
Engem még sose szerettek!
Befogom a pofám! Igenis!
Tisztelettel!
Dögöljete meg!

23

A pörgő, gigászi korong
forog velünk, forog, forog:
a társadalom korongja;
ki elvesztette hitelét,
erejét, konok gyökerét
a kegyetlen tömör kerék
a szelekre kidobja.
S hiába védik peremét
rácsok, órtorony-ujjak:
vonzásából a gyengék
kihullnak...

24

Nekem már ez az otthonom.
Ha kimegyek, csak vonzolom
magam. Nyugalmat akarok,
hisz leköpködnek a kanok;
mert nem kellek már senkinek,
a szám fogatlan és hideg,
a testem egy köpést sem ér:
megkaphatsz egy bablevesért!
Nincs stricim, nincsen fekhelyem,
nem jön el senki már velem.
Nem kellek? – egy forintot adj!
Már combom közé csak a fagy
kívánczik – övé vagyok.
Láztól csipás szemem ragyog.

Belül a vérbaj rág, bizony,
testem, göncöm nézni: iszony!
Nagyritkán megszán egy zsarú,
s nyílik a fekete kapu:
sittre vágnak – s én köszönöm.
Én, aki ágyból ágyba másztam;
ez lett a végső örömöm:
enni adnak – és van egy ágyam!

25

Na, jé! megint csak itt vagyok
én, a Mocsok – teljes pompa.
– Ne kuncogj, csibe-rihonya:
nem voltam mindig ilyen ronda.
Volt nekem számos szép stricim,
ügyfelem: annyi, mint a lábnyom.
Igaz, utált a szakma, mert
túllicitáltam minden lányon;
ha háromért dobta magát:
egy százért elvittem a pókját.
Nyüsztített? – hogy nem köpte be
mocsokságom – ugyancsak jól járt.
Aztán a nagy buli alatt
(arany világ volt), mert kinyestem
egy ávós szívét: jött a sitt,
s kilenc mázsát pihent a testem.
– Már én sem kellek senkinek.
Loncsos ronggyá csupált a börtön.
Smasszer úr, szép magyar gyerek,
kit vamzoljak be – könyörgöm?!

26

És jönnek, jönnek,
levett sityakkal
sírva-röhögve köszönnek.
Jön a fekete
rácsok népe:
könnyes, sivár
és sunyi arcok...

Mit akartok?

27

Ember szeretnék lenni újra.

Pedig a bűnöm: embert öltem.
Ember szeretnék lenni újra.
Megmosdani a kút-vödörben,
s tiszta ingben menni a bálba.
Körül a széken lányok várnak.
Lemossa tán a tíz év rólam:
volt egy részeg, véres vasárnap.
Lemossa tán a vért a tíz év,
mi láthatatlan bélyeg rajtam:
tíz év, tíz év, tíz év, tíz év, jaj!
Lányért én ölni nem akartam.
Rab ruhát varrok most tíz évig.
Néha úgy érzem: ha akarnám:
ledőlne börtönfal és zárka,
s én lányok kelengyéjét varrnám.
Csinálnék nékik hímes kendőt,
parányi bugyit, csipkés inget...
Ó, csíkos darócok, rabgöncök:
ne smirglizzétek sebeinket!
– Este a börtöniskolában
verset tanultunk, csudaszépet:
hogyan fogadsz bennünket vissza
lányok szerelmét adó élet?
„Mikor az utcán átment a kedves...”
minket a vad sóvárgás öl meg –
„Galambok ültek...” jöjj, te álom,
takard el, hogy a szomszéd ágyon
Görény, s Jócó, a két kis tolvaj
nyögve, szuszogva köcsögölnek!...

28

Tízen vagyunk a jergliben,
tízen ám, tíz vagány csaj.
A smaszernő epét okád,
úgy bírjuk a rikáccsal.
Ha hisztit verünk, zeng az ég,
és nem lehet itt kecmecc;
nem első tanyánk, nem biz, e
dróthálós majomketrec.
Láttunk már férfit meztelen,
nem egyet, nem is százat:
lerokkanna e drót mögött
egy bokorugró század.
Jaj, de forró az éjszaka:
megveszünk férfi nélkül,
már saját magunkhoz nyúlunk,
hogyan szánk is belekékül.
Ha perzsel már a lepedő:

egymás testére mászunk,
égess el, meleg szerelem,
tőled le nem babázunk!
Csupán egy férfi lenne itt!
Dajkálnánk: kis bolondom!
Mindegy, ha sánta, béna, vak:
csak ottan jól mozogjon!
– Volt egyszer egy szép éjszakánk:
az én stricim, s a társa,
este a szomszéd rötyiből
megbontották a zárka
falát, s a két kemény csibész
a tíz csajt sorra dönti;
fiúkám alig volt velem:
letépte őt a többi!
Tombolt a hancúr reggelig,
s a két vagányt – haláli! –
átpasszíroztuk a lukon:
nem bírtak lábra állni.
– Ez az élet, te noteszos.
Ez a vég, ez a kezdet.
Küldj nekünk, költő, katonát:
épp elég lesz egy ezred!

29

Nekem elég volt egyszer!
Nekem több férfi nem kell!
Hisz ez az egy is úgy hagyott.
Apám a hasamba rúgott.
Csicsíjja-bubája.
De megszülttem a kisfiút.
Otthon: le is út, fel is út!
Jó családom elkergetett.
Vittem bűnöm, a gyermeket.
Csicsíjja-bubája.
Én állat, felcsinált leány,
befogadott keresztanyám.
Állást szerzett, de még milyet:
hordtam a friss ivóvizet...
Csicsíjja-bubája.
Pénzem is volt már, kész vagyon.
És nőtt, szopott a magzatom.
De egy fess, kőműves gyerek
egy napon belém szeretett...
Csicsíjja-bubája.
„Szép vagy, akár az angyalok...”
S megtudta, milyen lány vagyok.
Én beteg csirke, árva ész:

tizenhat évem kárba vész!
Csicsíjja-bubája.
S akkor-nap, istenem, segíts!
megittam öt kevertet is...
Csicsíjja-bubája :
és kiéhezett kisfiam szája
hogy tapadt mellem bimbájára...
kiéheztetett kisfiam szája
rátapadt mellem bimbájára. ..
és sírva nyomtam a tejet,
és a mellem fojtotta meg,
és a mellem fojtotta meg!
Csicsíjja-bubája!
Kétéves lenne most az őszön!
Rángó, csepp száját mellemen őrzöm!
Engem már férfi nem szerethet!
Mentsetek meg!

30

Nekem is van egy gyermekem,
de nem tudom, hogy hol van.
Én is a könnyű vágy kamasz,
buta prédája voltam.
Ám nem volt nálam – bűnöm-e? –
utána sem megállás.
Nem smakkolt otthon, iskola,
nem semmiféle állás...
Stricheltem – más is ezt teszi,
csak megjátssza, s titokban;
kevés a pénz? – kurválkodunk,
ki él ma nálunk jobban?
Lebuktam egy markec miatt,
csak ennyi volt a múltam.
Behoztak... s itt, röhögjetelek:
dolgoztam és tanultam!
Fogadkoztam, hogy jó leszek!
És hittek bennem, hittek!
S bemocskolta az álmaim
a négy sofőr-szelindek.
Oly szépen indulhattam el,
még munkát is találtam...
Megtudtam, hol a gyerekelem:
bűnöm, hogy látni vágytam?!
Pénzem még nem volt, hát gyalog
indultam el, s az úton
felvett, felvett egy gépkocsi:
saját mocskába füljön,
rohadjon szét a vezető –:

szánjon meg, sírva kértem:
a luxusülésre tepert
a fuvardíj fejében...
És visszaúton, éjszaka
– vigyorgó, szép szabadság –
alig vonszoltam már magam,
s nem láttam azt a bandát!
Disznóganés teherplatón
– hiába kiabáltam –
„Ne add a bankot, csitt, pipi!”
megmásztak mind a hárman!
– Ha rongy voltál, rongy is maradsz,
nem térhetsz vissza könnyen!
Elloptam minden pénzüket,
míg szuszogtak fölöttem!
– Itt élnék én halálomig,
vágyam talán maradt még,
de félek: tisztességetek
gőzétől elrohadnék...

31

És jönnek, jönnek,
levett sityakkal
sírva-röhögve köszönnek.
Jön a fekete
rácsok népe:
sivár, könnyes
és sunyi arcok...

Mit akartok?

32

Megmondani az igazat.
Hogy világotok lusta,
álszent
világ, s gyenge visszafogadni
bennünket, hiszen újra
részed, –
hogy újra bűnökbe taszít,
hogy piti csavargó vagyok
és ti fűjtatok fel óriásnak,
hogy csinált árnyékom mögött
a nagy rabló,
az álcázott kéjenc:
közmegebecsülést,
glóriát kap!

Hogy apró botlások után
félelmetes hit,
erős lélek,
kéne, hogy újra visszamásszunk,
s játékokban baleket játsszunk –
s ne bicskát
merítsünk belétek!
Árkokat vontatok körénk:
átléphetetlen szakadékot.
Hangzik a csalogató ének:
örömmel kapaszkodnánk felétek
sokan – de belénk rúg a polgár:
„Jaj! A vagyoni! – Csak maradj még ott!!!”
– Hozzátok haza az apámat,
s kössétek fel az első fára;
megérdemli, hisz öt kicsit
hagyott itt árva anyámra.
Felmértem régi bűnöm is:
többször megloptam anyámat!
De nem mondta meg senki nékem,
hogy ezerkettőért gépnél fárad;
amíg a grundokon a szél
kocsikról, villákról mesél,
mesél arról, hogy tartanak még
törvény-szem-húnyta orgiákat...
...Úgy mentem aztán
közétek vissza:
leszek a félig-
tiszták közt tiszta,
s leszek a tisztességesek
között legtisztességesebb!
Nem akartatok,
elmartatok.
Húsz munkahelyet jártam végig,
óh, tudom én már:
a szabadultat
leprásnak nézik.
Lényemtől őket mentse isten!
Börtönben érettségiztem!
Undorotok betonfalát
fejemmel törjem? – – –
Újra betörtem!
Tisztességemet veszni hagytam.
Csak azt csináltam
kicsiben,
amit ti nagyban!
A Szabadulást hát újra várom.
Hitem zsinórja igen vékony,
Mondd, ki repít át,
mondd, ki repít át

bennünket az árkon,
az általatok vájt, karbantartott
szakadékon?

33

Egy pörgő, gigászi korong
forog velünk, forog, forog;
a társadalom korongja;
ki elvesztette hitelét,
erejét, konok gyökerét,
e kegyetlen, tömör kerék
a szelekre kidobja.
S hiába védik peremét
rácsok, őrtorony-ujjak:
vonzásából a gyengék
kihullnak...
– Mindenáron?
Mondjátok, ki repíti át,
mondjátok, ki repíti át
őket az árkon?
Hitünk zsinórja gyenge,
hitük zsinórja vékony...

Közönyből soha nem verünk
hidat a szakadékon!

(1968)

BÖRTÖN-BUGYLI

*Emelkedett sorok az egykori „emberarcú zsaru”, az „igaz ember”, a „nagy sómen” –
vagyis „Vergilius elvtárs” emlékére, aki a Gyűjtőt hajdan végigkalauzolta az alvilágon,
majd író-olvasó találkozóján, s aki még holtában is proletár maradt*

„.... Úgy érzem, ezzel a találkozóval ismét
közelebb hoztuk számukra a szabad életet...
Külön köszönet illeti a Költőt és Kísérőjét
azért, hogy nem húztak válaszfalat maguk
köré, és nem éreztették a kivetetteknek kijáró
megvetést, hanem a találkozó alatt ők is az
EMBER-t, az elesett embert nézték, akiről még
ilyen körülmények között sem mondhatunk
le, s mindent megteszünk azért, hogy felemel-
jük őket.

Sz. L.-né
bv. fhdgy.
Nev. Szolg. Vez.
Kalocsa”

Civilnek: ujjnyi, zsíros fadarab csak.
Durván esztergált nyél, kajlára vágott
pléhgallér az agyon-fent tömpe penge
könnyen bicsakló nyakrésze körül.
– Egy Góliáttá nőtt, ám gerlelelkű
smasszer haver ajándékozta nékem.
(A Váci Fegyház hírhedt bűnözőjét
dumálta meg, hogy hosszúra szabott
ücsörgése kopott, öreg tanúját
– újért cserébe – testálja reám.)

Most, hogy bujkáló bicska-szenvedélyem
(még ma is olcsóbb, mint volt: a konyak)
újra csillogó hátára kapott;
a gyöngyház-, szaru-, csontpólyákban alvó
pengék között matatva ujjaimhoz
dörgölődött e kis bugyli, magától
kinyílt, s pengéjén fölfénylett az emlék:
a Kalocsai Börtön – s az Öreg!

Vastaps a Kalocsai Börtönben

„Költő-kiber-olvasó-(most: elítélt) –
találkozóra” várt a női börtön.
A Góliát barát, a lírai
lelkületű büntetés-végrehajtó
ütötte nyélbe, hirdetvén az addig
eretnek jelszót, hogy „a rab is ember”.
(Szivárványos reformok tömegét
dédelgette e nagyranőtt legény,
s azóta eltűnt. Hol van? Meglehet:
utolérte a nagyrahivatottak
sorsa, hogy sok-sok pofon, gáncs után
begorombulva köpnek a világra,
s elmerülnek a hétköznapiak
ahogy-esik-úgy-puffan tengerében.)

– Találkozóra várt a női börtön.
Rácsos ajtók csörömpölő során át
velem együtt bandukolt az Öreg.
Apám, testvérem, vadindulatú
földim – s mégis bölcs – bihari rokon,
a híres emberszabású zsaru,
ki krónikási mániám segíteni
parancsoltatott mellém. Évek óta.
jártuk már akkor Pestünk éjszakáit,
az országot, sőt, külföldet is egyszer.

Zseni-volta mégis-mégis e börtön
fojtott csendjében döbbsent csak belém.

Műsorral várt a női sitt.

Tizenkét
csíkos ruhába rejtett lány meg asszony
(jótestű, ápolt belvárosi kurvák,
egy-két sikkasztó, sőt: férjgyilkos is)
szavalókórust alkotott! A drágák
átszellemlen harsogták, susogták,
búgták drámai szólamokra bontva
kamaszkori bugyuta versemet:

„Ó, a gyerekkor régi varázsa:
csendül az üllő, s vad dalolása
messzire terjedt szét a határba!
Fülünkbe dobolt...”

Kovácsműhelyről skandálták a bájos,
valután nevelt nők, hibátlanul
s oly pontosan, hogy elbújhatna minden
ugrabugráló irodalmi színpad,
s az ezresekért versfelolvasó,
sor-kihagyó, makogó hivatásos...

A kórus után kezdte az Öreg.
Előttünk csíkos ruhák, kréta-arcok,
közönyös szemű lányok, asszonyok,
ám sápadt-szürke tömegükből itt-ott
kirítt egy-egy ismerős, napsütötte
szép női fej: a nemrég elkapottak!
A belvárosi éjek valutázó,
büszke, „dögös” hercegnői!

Mikor
a szekercével kifaragott arcú
Öreg dumálni fölējük magaslott
– elfogásuknak részese volt ő is –:
a felismerés gyűlölete égett
a szex papnői szemében, s a forró
simogatásra idomított, lankadt
vágyat frissé-babusgató, minap még
lakkal-ékes ujjak *gyilkos karommá*
göcsörtösödtek! S ha mód volna szemmel
széttépvé-ölni, úgy az Öreg véres
cubák-halommal esik össze menten!
– Ő csak beszélt – és folyt a viadal!
Beszélt, beszélt, s az undor maszkjai
percek teltevel itt-ott fellazultak,
s ha villanásnyit is, de hatni kezdett
a meghökkentő, őszinte szöveg.
A gyűlölködés fintonán keresztül
át-átvibrált a békülő mosoly.

Húsz perc:
a karmok kiengesztelődtek,
s szinte kéjjel nyújtózkodtak az ujjak
felszabadultan tapsoló tenyérre.

Hatalmas húsz perc volt!
Amíg a vastaps
– rabok vastapsa! – emelte magasra
a szabódó rendőr-alezredest,
ki tudta még, hogy ez léssen közös
hattyúdalunk az „alvilági portyán”?
Már jó hét éve búvöltük a népet,
bizonyítván, hogy százszor többet ér
gumibot helyett az őszinte szó.
Köszönet nem volt – de gáncs, az rogyásig!
Néki a fennkölt cég tartott be gyakran,
nekem a szakmám: „Öröm-rendőr! Állat!
Minden tökösebb országban a költő
a zsaruk ellen uszít, ez meg itt
önként beállt bűnüldöző bohócnak!”

– Volt még egy-két közös dolgunk,
de aztán
engem sebtiben Közép-Ázsiába,
Kubába, SZU-ba sodort krónikási
megrögzött mániám, míg őt, szegényt,
hetvenkilencben a rák vitte el.

[...]

Találkozók a „Csoda-zsaruval”

Két irányból induló, két csapáson
jutottam el hajdan az Öregig.
Mint gyakran: éppen pénz után loholtam
amikor is egy morcos pályatársnő
romantikus melóra biztatott:
BM-pályázat (benevezett ő is).
A csóróság okozta harci svunggal
lehengerelt, ám szíves illetékes
tanácsadóként az Öreg nevét
idézte menten.

Másnap – fura mázli –
a jóbarát, a Csendes Forradalmár
összehozott egy „csoda-zsaruval” –
az Öreg volt!

És elindult a Portya!

Ezerkilencszázhatvannyolcas év!

Zendült Nyugat! És új spanyolviaszkkal
erőlködött a haza is. Megugrott
a jószimatú bünözés: méltóztassék
tátott szájjal, civil szemmel figyelni!
Gyilkosságok! Nemi erőszak! Rablás!
S velem-körültem zord-szemű, gyanakvó,
kínok-kínjával oldódó zsaruk;
s a „Kísérő” (tolmács vagy közvetítő?)
Öreg bizalmas baráti körében
– nagyszerűségük más bicskák meséje –
kiveszőnek hitt talpig emberek!

– Egy hó alól kibújt, oszlásnak indult
rettentő női hulla volt az első
megdöbbenésem tárgya. Balladává
sikeredett az élmény. Jó, kemény vers:
gondoltam, s egyből neves irodalmi
orgánumunkhoz kocogtam vele.
A főszerkesztő finom lelke, szinte
hallhatóan visított, míg az írást
végigböngészte egyszer, kétszer, ötször.
S hogy bánatos szemét rámvetve hosszan
bámulni kezdett, tudtam: *Dadogós*
Etámat itt nem festi nyomdafesték.
Visszabámulva, láttam: a manus
azt hiszi, hogy a „kobrabüvölő”
turbános, dudás hindu mutatványos,
holott ordas, Rákóczi téri kurva.
– Bámult. Bámultam. Így szólt: „Szép szöveg!
De ne hazudj már, kérlek, ekkorákat!”

Hallván e szörnyű sértést: patronáló
kiber-csoportom, szinte megvadult!
Főként az ifjak morogtak: „Gyerünk,
tartóztassuk le azt az eszement
értelmiségit! Méghogy nem igaz!”
Csak az Öreg vigyorgott: „Semmi hézag!
Ha ezután a zsarú-verseket
kínálsz lapnál vagy találkozókön:
megyek veled, s majd elhiszik, ne félj!”
Tréfának szánta – s ez lett a jövőnk.
Jókat neveltünk először a képzel
szitun: amint becsörtetek az ÉS-hez,
kezemben véres kézirat, mögöttem
a morc Öreg vezényletével, csőre-
töltve a teljes rablási-csoport!

Aztán...

Az ötlet furcsa bár... de, hátha....
Próbálni kéne egy találkozót!

Gyáram kibírt már többet is! Gyerünk!

Ahogy a pompás KISZ-klub oldalát
– mint mondják – majd szétlökte a siker,
sejtelve sem volt senkinek: miféle
„kiber-költő-találkozó” folyam
indult egy viccnek szánt ötlet nyomán.

Híre szaladt a balhénak. Az álmos,
nyökögős író-olvasó szeánszok
dög-unalmától elfásultakat
felpezsdítette létünk. Jött a hívás:
könyvtárak, klubok, gyárok, iskolák!
Egyetemek kötözködő, de végül
rajongóvá varázsolt ifjai
ültek körénk szeretetükkel, akkor,
mikor minden jobb úri társaságban
sikk volt a rendőrt mocskolni, szapulni!
Persze, csak addig, míg retkes-tökű
csavargók – féltve pátyolgatott, hamvas –
lánykáikat (netán a nacsasasszonyt)
meg nem kúrták, pusztán a hecc miatt.
– Minden műsor a napi munka mellett,
az éjszakai portyák, elfogások,
kihallgatások mellett, gyári munkám
mellett s után történt, szép ráadásként.
Mi minden volt egy-egy találkozó!
Az elfelejtett őszinte beszéd
megidézése, törvényt magyarázat,
ha kellett: lelki fröccs vagy szexuális
„eligazító”, jogtanácsadás!
És vers, és vers, s a vers értelme, haszna
a ránk csudálkozó, hálás szemekben.

Nemes játék volt. Birtuk, egyre jobban.
Ha elfáradtunk: röpített a szesz,
s az erőpróba láza. Hogyha mérges
és tüntetően ellenkezni-kész
közönséggel kerültünk szembe, mindig
fogadtunk: majd, a „bűvölés” után
hány morcos jön ki megkérdezni: hol s hogy
vennék fel őt bűnügyi nyomozónak?!

– Majd NDK-ba röpített a hírünk.
Ludwigsfeldétől Karl-Marx-Stadt-ig autón,
emeletes vonatokon, dübörgő
MZ-motor hátsó nyergén utazva
leptük meg sorra *dolgozni* tanuló
ifjaink magyar szigeteit. Véget-
nem-érő, lelkes, hajnalokba nyúló

találkozókon okítottuk őket.
A „Dühöngőket” főként, a közösség
„kezelhetetlen” tagjait, akik
zsarut szagolva (beköszöntő helyett)
a német yard elleni tetteikkel
riogatták volna az Öreget:
„Fogtuk a rendőrt, tettük a kukába,
rá a kutyáját, aztán a fedőt!”
– És másnap, a „kezelhetetlenek”,
a helység híres templomába, Bach
orgona-hangversenyre cipelték el
az apjukká fogadott nyomozót.

Nemes játék volt, bírtuk még erővel –
ám a családok nem bírták tovább!
Dolgavégezte hordozórakéták:
leválasztódtunk csendesen mi is.

[...]

Az Öreg sírjánál

Szervusz, Öreg! A Titokzatos Asszony
hozott ide a sírodhoz. Hat éve
havonta egyszer felutazik hozzád,
s hivalkodó márvány-csodák között
(mert holtodban is proletár maradtál):
esendő, csupasz sírodat is ő
öltöztette fel borostyán ruhába.
Egyszem *hűség*es nőd maradt. Havonta
friss virágot hoz, megtisztítja hantod,
könnyet is ejt, tudom. Pedig szegénynek
ez idáig fényképe se volt rólad!
(Tőlem kapott pár hőskori fotót.)

Én megvagyok. Az „Alvilági portya”
tizenkét év után csak megjelent!
Néma undorral léptek át felette
kartársaim, de új minisztered
– Öreg! Az istenit! Ezt vártuk *akkor* ! –:
kitüntetéssel díjazta a könyvet!
Az Érdemérem fele a tiéd!
Nemrég újra dutyiba invitáltak.
Kalocsáról legendák keltek útra,
sittől sittig füledt rabomobilok
zötyögtették szét hírünket!

Az Egri

Kóterban egy *volt hallgatónk*, közismert
régii lepedő-akrobata, hírül

véve jöttöm – úgy előkészítette
a száz pipit, hogy három fegyveres
smasszer őrzött: a bezsongott rajongók
a végén nehogy leteperjenek.
S a Győri Sitt:

ott komor férfiak
vártak. (Nagy részük csupa fiatal!)
Középen ült egy igen kréta-arcú
öreg strici – tán még te fogtad el –.
Az „alvilági szöveg” ment, ha fontos
nevet idéztem: az ifjak feje
dróton-rándult a Krétaarc felé,
ha nemet intett: fagyos csendben ültek,
ha rábólított: felzúgott a taps!

Öreg! A dolgok, halálod után
bizony, még jobban összekuszálódtak!
Kapaszkodója nincs, kapkod a nemzet.
Aki akkor *csak* lopott, napjainkra
– szabad a pálya! – rabolva harácsol!
Néznak a mulya tisztességesek,
egyre kevésbé értik az egészszet;
fontoskodnak a fontos emberek,
mintha tudnák, hogy merre tart az ország.

Magam is csak bámulok (flaszter-ízű
mondás szerint) mint vak a moziban.
Portyánk során még arca volt a bűnnek,
ma arctalan: közérdekűre pingált
maszkot visel, netán talárban flangál,
vagy Bocsánathogyélek-arcot ölt.

Nyugodj, békében! Talán jobb neked.
Engemet élve temetnek el, érzem.
Az általunk megbűvölt régiékből
ha nem élne még egy-két olvasó,
ki levelet ír, biztat, drukkol értem,
vagy csak kacsint, hogy vagyunk még, ne félj!
– ha nem lennének: absztinenciámat
felrúgva nyúlnék a rumospalackért:
tíz esztendei tikkadás után
fél év alatt megölne, jól tudom!

Nyugodj békében!

Nincs szükség tanúra! –
mondtdad egyszer, épp annyi évesen,
amennyi én vagyok ma. Már megértem
s érzem, hogy nincs!

Pihenj nyugodtan!
Indulatodat ismerve, ha élnél,

félek, Öreg: a guta ütne meg.

[...]

(1985)